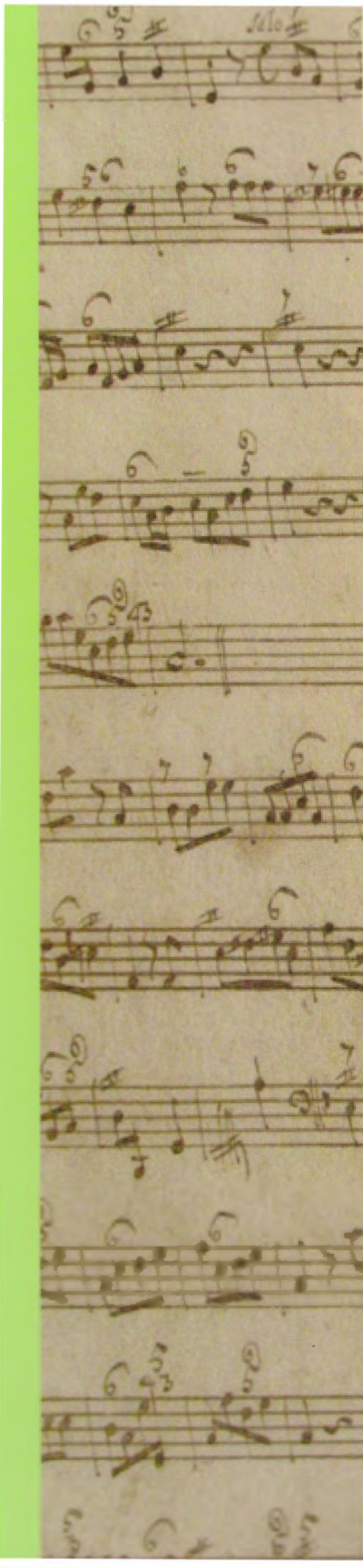

Simon Ferdinand Lechleitner

LITANIAE
DE CORDE JESU

KATOLÍCKA UNIVERZITA V RUŽOMBERKU
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Ústav hudobného umenia, vedy a sakrálnej hudby

Simon Ferdinand Lechleitner

LITANIAE DE CORDE JESU

editor / opracowanie i wstęp

DARIUSZ SMOLAREK, SAC

RUŽOMBEROK 2011

SIMON FERDINAND LECHLEITNER

LITANIAE DE CORDE JESU

Notosadzba: Dariusz Smolarek, SAC

Recenzenti: doc. ThDr. Rastislav Adamko, PhD.
PaedDr. mgr. art. Peter Hochel, PhD.

Sadzba,
technická spolupráca: Rastislav Adamko

Obálka: Rastislav Adamko, Zuzana Zahradníková

Vydavateľstvo: Verbum - vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku
Nám. A. Hlinku 60
034 01 Ružomberok

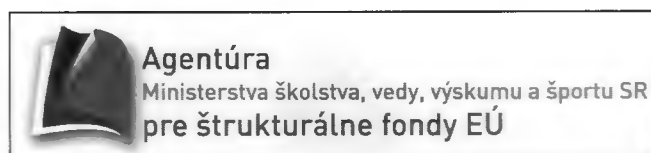
© Dariusz Smolarek, SAC

© Ústav hudobného umenia, vedy a sakrálnej hudby, PF KU v Ružomberku

ISBN 978 – 80 – 8084 – 760 – 9

Spolupráca: Polska Sekcja RISM Oddział w Lublinie (kierownik – dr Dariusz Smolarek, asystent do spraw projektów – mgr Aleksandra Czech)

Táto publikácia vznikla vďaka podpore v rámci operačného programu Výskum a vývoj pre projekt: „Implementácia a prenos výsledkov výskumu slovenskej sakrálnej hudby do umeleckej činnosti v akademickom prostredí”. ITMS 26220220040 spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku
Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

OBSAH / SPIS TREŚCI

Litaniae de Corde Jesu et de Beata Virgine Maria (SK) V

Litaniae de Corde Jesu et de Beata Virgine Maria (PL) XV

Revízná správa / Komentarz rewizyjny XXIV

Litaniae de Corde Jesu

Kyrie eleison 1

Cor Jesu, Filii patris aeterni 11

Cor Jesu, angustis et doloribus plenum 15

Cor Jesu gloriosissimum 27

Cor Jesu, rex et centrum omnium cordium 31

Cor Jesu, fons vitae et sanctitatis 36

Cor Jesu, vita et resurrectio nostra 45

Cor Jesu, vita et resurrectio nostra (opravená verzia)..... 58

Agnus Dei 1 63

Agnus Dei 2 68

LITANIAE DE CORDE JESU & DE BEATA VIRGINE MARIA

FERDYNANDA SZYMONA LECHLEITNERA

Wstęp

Litania, która jest dialogowaną modlitwą prośby lub wstawiennictwa skierowaną do Boga lub świętych, składa się z wielu wezwań wygłaszanych przez prowadzącego, na które zgromadzeni odpowiadają ustaloną formułą: *Kyrie eleison; Ora pro nobis, Libera nos Domine*. Modlitwa ta przybrała w Kościele dwie formy: wyliczania prośb (*Deprecatio, Preces*) i wezwań (*Invocatio*)¹. Przykładem drugiej są litanie do świętych i NMP. Ten rodzaj modlitwy rozwijał się tak bujnie, że zaczął nawet zajmować miejsce kazań. Z tego powodu pp. Klemens XIII w 1601 r. zakazał ich używania bez uprzedniego zezwolenia².

Wielu kompozytorów w swojej twórczości wykorzystywało teksty różnych litanii³. Wielogłosowe kompozycje litaniijne tworzone już w epoce renesansu (O. di Lasso, G. P. da Palestrina, Ph. de Monte, T. L. de Victoria, H. L. Hassler). Najwięcej litanii powstało w XVII (G. Gabrieli, A. Grandi, C. Monteverdi, T. Merula) i w XVIII wieku (A. Caldara, J. J. Fux, V. Rathgeber, J. D. Zelenka, J. A. Hasse, A. Ivančić, F. X. Bixi, A. Salieri, W. A. Mozart)⁴.

Na przestrzeni wieków wiele tekstów litanijnych doczekało się różnorodnych opracowań muzycznych. Szczególną popularnością cieszyła się Litania do Najświętszej Maryi Panny, „drogocenny kamień wśród litanii”⁵. Modlitwa ta zdobywała popularność w XVI wieku. Papież Sykstus V w 1581 nadał za jej odmawianie przywilej odpustu. Urzędowo została zaaprobowana przez papieża Benedykta XIV (1740-1758). Określenie *Loretańska* przyjęła od włoskiego miasta Loreto, gdzie w bazylice, zgodnie z podaniami, znajduje się domek Matki Bożej. Litania do Najświętszej Maryi Panny była tam szczególnie propagowana i odmawiana. Prawdopodobnie powstała już w XII wieku we Francji, lecz pierwsza wersja nie zachowała się. Spośród licznych schematów litanii maryjnych, utrwalił się ten, który był używany w Loreto od pierwszej połowy XVI wieku. Nazwę *Litania Loretańska* stosowano częściej od 1575 roku, kiedy to dyrygent chóru z tamtejszej miejscowości, C. Porta skomponował do jej tekstu melodię⁶.

O wiele rzadziej kompozytorzy posługiwali się tekstem Litanii do Najświętszego Serca Pana Jezusa. Była ona związana z kształtującym się w XVII wieku nabożeństwem ku czci Serca Jezusowego. Do jego szerzenia przyczynił św. Jan Eudes (1601-1680) – twórca liturgicznego kultu Serca Jezusa i Maryi oraz objawienia siostry wizytki św. Małgorzaty Marii Alacoque (1647-1690). Po raz pierwszy w 1765 roku, a więc prawie sto lat po wspomnianych objawieniach, papież Klemens XIII zatwierdził nabożeństwo do Serca Pana Jezusa, a także święto dla niektórych diecezji i zakonów. Do tej decyzji przyczyniły się prośby płynące z całego świata zanoszone przez biskupów, zakony i wiernych. Decydującym w tej sprawie stał się memoriał biskupów polskich wysłany do tegoż papieża w 1765 roku. Papież Pius IX w roku 1856 rozszerzył święto Serca Pana Jezusa na cały Kościół, a papież Leon XIII podniósł je do uroczystości pierwszej klasy. On zaś 31 grudnia 1899 roku oddał Sercu Jezusowemu w opiekę cały Kościół i rodzaj ludzki⁷.

Obecna litania do NSPJ pochodzi z wieku XIX. Jej początki sięgają klasztoru francuskich wizytek w Dijon, gdzie w XVII wieku ułożyła ją s. A. M. Rémusat. Najpierw odmawiano ją w Marsylii, dlatego nazwano ją marsylską. Do publicznego użytku została zatwierdzona przez papieża Leona XIII w dniu 2 kwietnia 1889 roku⁸. Składa się z 33 wezwań dla upamiętnienia tradycyjnie przyjmowanych 33 lat życia Chrystusa. Ich treść wyraża zbawczy plan miłości Boga do człowieka⁹.

¹ Por. Litania w: B. NADOLSKI, *Leksykon Liturgii*, Poznań 2006, s. 742-744.

² Obecnie pięć litanii posiada aprobatę Stolicy Apostolskiej do publicznego odmawiania: *Litania loretańska do NMP*, *Litania do Najświętszego Serca Jezusa*, *Litania do Najświętszego Serca Pana Jezusa*, *Litania do Najdroższej Krwi Chrystusa Pana*, *Litania do świętego Józefa*. Por. J. Duchniewski, *Litania*, w: Encyklopedia Katolicka KUL, A. SZOSTEK, E. ZIEMANN, t. 10, Lublin 2004, szp. 1169-1171.

³ Kompozytorzy tworzyli głównie do tekstów *Litaniae Lauretanae*, *Litaniae de Nomine Jesu*, *Litaniae de Corporis Christi*.

⁴ J. Piech, *Litania w muzyce*, w: Encyklopedia Katolicka KUL, A. SZOSTEK, E. ZIEMANN, t. 10, Lublin 2004, szp. 1171.

⁵ Por. B. NADOLSKI, *Leksykon Liturgii*, s. 744.

⁶ Zob. J. DUCHNIEWSKI, *Litania Loretańska*, w: Encyklopedia Katolicka KUL, A. SZOSTEK, E. ZIEMANN, t. 10, Lublin 2004, szp. 1172-1173; K. SCHLAGER, *Litanei*, w: Die Musik in Geschichte und Gegenwart. 2 Ausgabe, red. L. FINSCHER, Sachteil (dalej: MGG2) Bd. 5, Kassel 1996, szp. 1366.

⁷ W. ZAŁEWSKI, *Rok kościelny*, t. 2, Warszawa 1993, s. 67-84; *Najświętsze Serce Pana Jezusa*, w: <http://liturgia.wiara.pl/doc/418977.Najswi-Serce-Pana-Jezusa> (dostęp z dnia 27.11.2010 r.)

⁸ On zaś dołączył do Litanii akt poświęcenia rodzaju ludzkiego Najświętszemu Sercu Jezusowemu. Papież Pius XI dodał akt Wynagrodzenia Sercu Jezusowemu, który nakazał odmawiać co roku w uroczystość Serca Jezusowego.

⁹ J. DUCHNIEWSKI, *Litania*, szp. 1170.

LITANIAE de CORDE JESU

Kyrie eleison

Authore Ferdinand Lechleitner
Bibliotheca Podolinensi offert. A. D. 1734

[Adagio]

Canto
Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son, e - lei - son, e -

Alto
Ky - ri - e e - lei - son e - lei - son, e - lei - son, e - lei - son, e -

Tenore
8 Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son, e - lei - son, e - lei - son, e -

Basso
Ky - ri - e e - lei - son, e - lei - son, e - lei - son, e -

Adagio

Violino 1

Violino 2

Clarino 1

Clarino 2

Organo
6 7 6< 6< 6 5